

Utlåtande Rotel V (Dnr KS 2018/1302)

Godstrafikplan

En del av framkomlighetsstrategin
Framställan från trafiknämnden

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.
Godstrafikplan, enligt bilaga 1 till utlåtandet, godkänns.

Föredragande borgarrådet Daniel Helldén anför följande.

Ärendet

Trafiknämnden har, inom ramen för sitt arbete med att förverkliga framkomlighetsstrategin, beslutat om ett förslag till godstrafikplan. Utgångspunkten för förslaget är att Stockholms stad har begränsad rådighet över godstrafikens utveckling, varför breda samarbeten mellan offentliga och privata aktörer kommer att vara nödvändigt för en hållbar utveckling. Med godstrafikplanen vill staden tydligt kommunicera sitt perspektiv på dessa frågor och skapa rätt förväntningar hos branschens aktörer.

Staden föreslår att arbetet bedrivs med tre planeringsinriktningar, som ska vara vägledande för de aktiviteter som genomförs: Tillgänglighet och förutsägbarhet för godstransporterna ska öka, godstransporternas negativa påverkan på miljön och stadens attraktivitet ska minska, godstransporterna ska utvecklas genom nära samverkan mellan staden och andra aktörer.

Godstrafikplanen föreslås innehålla en handlingsplan för perioden 2018-2022. Handlingsplanen är organiserad i sex tematiska områden. Inom varje område ryms ett flertal konkreta aktiviteter.

Beredning

Ärendet har initierats av trafiknämnden och i detta skede remitterats brett av trafiknämnden, se bilaga 2 till utlåtandet. Efter beslut i trafiknämnden har ärendet remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret konstaterar att planeringen av godstrafikens utveckling är av stor betydelse för stadens möjlighet att uppnå såväl visionens målsättningar som de grundläggande behoven för stadens varuförsörjning. Den föreslagna godstrafikplanens innehåll harmonierar väl med andra nationella och regionala styrdokument inom området. Detta torde innebära goda möjligheter för genomförandet av de planerade insatserna.

Mina synpunkter

Mycket av det som gör Stockholm till en attraktiv storstad förutsätter godstransporter. Kaffet på uteserveringen finns inte där av sig självt och avfall måste transporteras för materialåtervinning. Inriktningen är att Stockholm ska ha ett välfungerande transportsystem med minimal klimatpåverkan, som gör att människor snabbt och enkelt kan röra sig i hela regionen och som säkerställer en effektiv gods-försörjning.

Detta ställer krav på nytänkande och innovation i utvecklingen av nya lösningar. Med planen som utgångspunkt vill jag tillsammans med andra aktörer hitta lösningar som kan bidra till pålitligare transporter och en mer attraktiv stad. Jag vet att intresset är stort för till exempel samlastningsprojektet och tysta transporter på natten med elfordon. Näringslivet har mycket att vinna på fungerande transporter. Det gäller även för staden i stort.

Flera av Godstrafikplanens aktiviteter syftar direkt till att förbättra trafiksäkerheten. Det kan till exempel handla om att flytta leveranser till skolor till tider då eleverna inte är där, eller att ställa krav på geofencing för fordon. Andra aktiviteter kan indirekt bidra till lägre hastigheter, mindre trängsel samt en mindre bullerstörd stad. Den största vinsten med att genomföra planens aktiviteter är att de bidrar till ett mer pålitligt transportsystem och attraktivare offentliga rum för alla. Listan på aktiviteter i handlingsplanen är inte uttömmande utan fler kommer att tillkomma under genomförandetiden. Syftet är att vara anpassningsbar inför en föränderlig omvärld.

Godstrafikplanens innehåll harmonierar väl med andra nationella och regionala styrdokument inom området. Detta innebär goda möjligheter för genomförandet av de planerade insatserna. Förhoppningen är att åtgärderna

också ska leda till ett mer utvecklat systemperspektiv som sträcker sig utanför stadens gränser och bidrar till ett förbättringsarbete för godstransporterna både lokalt, regionalt och nationellt.

Bilagor

1. Godstrafikplan
2. Trafikkontorets redovisning av remissvar

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Godstrafikplan, enligt bilaga 1 till utlåtandet, godkänns.

Stockholm den

På kommunstyrelsens vägnar:
ANNA KÖNIG JERLMYR

Daniel Helldén

Mats Larsson

Remissammanställning

Ärendet

Trafiknämnden har, inom ramen för sitt arbete med att förverkliga framkomlighetsstrategin, beslutat om ett förslag till godstrafikplan.

Utgångspunkten för förslaget är att Stockholms stad har begränsad rådighet över godstrafikens utveckling, varför breda samarbeten mellan offentliga och privata aktörer kommer att vara nödvändigt för en hållbar utveckling. Med godstrafikplanen vill staden tydligt kommunicera sitt perspektiv på dessa frågor och skapa rätt förväntningar hos branschens aktörer.

Trafiknämnden föreslår att arbetet bedrivs med tre planeringsinriktningar, som ska vara vägledande för de aktiviteter som genomförs: Tillgänglighet och förutsägbarhet för godstransporterna ska öka, godstransporternas negativa påverkan på miljön och stadens attraktivitet ska minska, godstransporterna ska utvecklas genom nära samverkan mellan staden och andra aktörer.

Godstrafikplanen föreslås innehålla en handlingsplan för perioden 2018-2022. Handlingsplanen är organiserad i sex tematiska områden. Inom varje område ryms ett flertal konkreta aktiviteter.

Trafiknämnden

Trafiknämnden beslutade vid sitt sammanträde den 30 augusti 2018 följande.

1. Trafiknämnden godkänner återrapporteringen av remissen av Förslag till Handlingsplan för godstrafik i Stockholms stad.
2. Trafiknämnden beslutar att anta *Godstrafikplan* och hemställer till kommunfullmäktige att godkänna nämndens beslut.

Trafikkontorets tjänsteutlåtande daterat den 11 juni 2018 har i huvudsak följande lydelse.

Stockholms stad utgör centrum i en tillväxtregion och är samtidigt landets största konsumentmarknad. Regionens infrastruktur byggs ut men befolkningsökningen kommer ändå att innebära ett ökat tryck på den infrastrukturen. Situationen ställs på sin spets i innerstaden där framtidens väginfrastruktur kommer att vara i stort densamma som idag. Nödvändiga transporter måste komma fram samtidigt som godstrafiken måste minska sin påverkan på miljö och klimat

Om utvecklingen fortsätter utan att åtgärder vidtas finns det risk för att stadens offentliga rum blir mindre attraktiva att vistas i samtidigt som näringslivet påverkas negativt. Därför är det viktigt att våga ifrågasätta invanda synsätt och hitta lösningar som skapar tillgänglighet och förutsägbarhet för godstransporter med minskad negativ påverkan på miljön och den attraktiva stadsmiljön.

Detta ställer krav på nytänkande och innovation i utvecklingen av nya lösningar för godstrafiken. Godstrafikplanen kommer inte att skapa en problemfri situation, men med planen som utgångspunkt hoppas trafikkontoret på att tillsammans med andra aktörer hitta lösningar som kan bidra till en mer attraktiv stad.

Aktiviteterna i handlingsplanen kan även bidra till en bättre situation för oskyddade trafikanter och i synnerhet barn. Det kan till exempel handla om att flytta över leveranser till skolor till tider då eleverna inte är där, eller att ställa krav på geofencing på fordon som passerar skolor eller parker.

Förhoppningen är att åtgärderna också ska leda till ett mer utvecklat systemperspektiv som sträcker sig utanför stadens gränser och bidrar till ett förbättringsarbete för godstransporterna både lokalt, regionalt och nationellt.

Planeringsinriktningar

Godstransporternas utveckling beror på ett stort antal olika aktörer och faktorer. För att undvika att resurser upptas av komplicerade uppföljningar har mätbara mål undvikits och istället används tre planeringsinriktningar som visar vad staden strävar mot.

- Tillgänglighet och förutsägbarhet för godstransporterna ska öka
- Godstransporternas negativa påverkan på miljön och stadens attraktivitet ska minska
- Godstransporterna ska utvecklas genom nära samverkan mellan staden och andra aktörer

Handlingsplan 2018-2022

Handlingsplanen är organiserad i sex tematiska områden och dessa redogörs för nedan. Inom varje område ryms ett flertal konkreta aktiviteter varav flertalet redan pågår. Listan på aktiviteter är inte uttömmande utan fler kommer att tillkomma under handlingsplanens genomförandetid. Syftet med detta är att vara anpassningsbar inför en föränderlig omvärld där fokus snabbt skiftar.

- **Styrmedel**
 - o Genomföra fler testprojekt med tung trafik nattetid med fokus på ökad kunskap om bullerproblematiken, bland annat inom EU-projektet Eccentric.
 - o Utforma och implementera nytt regelverk för tung trafik nattetid
 - o Löpande översyn och utvärdering av godsrelaterade regleringar, t.ex. lastplatser och fordonsbegränsningar.
- **Godstrafikkompetens**

- Höja kunskapsnivån och medvetenheten om godstrafik inom de tekniska förvaltningarna
- Utveckla nya metoder för godstrafikmätningar för bättre kunskap om godstrafikens omfattning och utveckling.
- **Strategisk markanvändning**
 - Värna och utveckla stadens renodlade verksamhetsområden
 - Strategi för framtida lokalisering av drivmedelsstationer
 - Verka för bevarande av de kajer som är av störst vikt för godstransporter
 - Masshanteringsplan för staden inklusive utvecklade former för ökad styrning av bygglogistik i stadens projekt
- **Yteffektiv citylogistik**
 - Vidareutveckla samarbetet #ÄLSKADESTAD
 - Verka för ökad användning av lätta elfordon för sista kilometern-transporter
- **Gods på järnväg och vatten**
 - Genomföra ett pilotprojekt med sjötransport av bergmaterial i urban miljö
 - Genomföra ett pilotprojekt med styckegods där lokal sjöfart ingår
 - Verka för ökad användning av gods på järnväg till regionen
- **Innovationer och ny teknik**
 - Medverka i framtagandet av en handlingsplan för utveckling av geofencing fram till 2030 inom Trafikverkets regeringsuppdrag
 - Utredning av bättre framkomlighet för godstrafik på in- och kringfartsleder

Ekonomi

Kostnaden för arbetet med godstrafikplanen ligger framförallt i personalkostnader och konsultutredningar. Utöver den interna budgeten har flera olika pågående projekt extern finansiering från såväl EU som nationella finansiärer.

Jämställdhetsanalys

En viktig del av Godstrafikplanen är att förbättra arbetsmiljön för de som transporterar gods. I detta fall är det övervägande män som gynnas. Hela 94 procent av de svenska lastbilsförarna, 90 procent av fartygsbefälen och 60 procent av lokförarna är män. Lager och terminalpersonal motsvaras av 78 procent män. Det är också en övervägande del av yrkestrafiken som utförs av män t.ex. hantverkare, snickare, VVS-leverantörer och elektriker.

Ett mer pålitligt transportsystem gynnar alla konsumenter oavsett kön. Alla medborgare gynnas av att leveranser når fram till slutkund och att avfall hämtas inom utsatt tid. Åtgärder för att höja trafiksäkerheten och åtgärder som bedöms trygghetsskapande anses vara särskilt positiva ur ett jämställdhetsperspektiv, men gynnar generellt alla grupper. Flera av Godstrafikplanens aktiviteter syftar direkt till att förbättra trafiksäkerheten. Andra aktiviteter kan indirekt bidra till lägre hastigheter, mindre trängsel samt en mindre bullerstörd stad.

Den största vinsten med att genomföra planens aktiviteter är att de bidrar till ett mer pålitligt transportsystem och attraktivare offentliga rum för alla. Trafikkontorets bedömning är att alla grupper i samhället gynnas av detta.

Beredning

Ärendet har initierats av trafiknämnden och remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 24 september 2018 har i huvudsak följande lydelse.

I kommunfullmäktiges budget för 2018 är ett av delmålen att transporter i staden ska vara miljöanpassade. Trafiknämnden ges ansvar för att inriktningen ska vara att Stockholm har ett välfungerande transportsystem med minimal klimatpåverkan, som gör att människor snabbt och enkelt kan röra sig i hela regionen och säkerställer en effektiv godsförsörjning.

Utmaningarna inom transportområdet i Stockholm beskrivs bland annat i *Vision för Stockholm 20240 – ett Stockholm för alla* och i översiktsplanen. En av dessa utmaningar är att den ökande folkmängden kommer att innebära ett behov av utbyggd infrastruktur för att kunna transportera fler människor och mer gods. I *Översiktsplanen*, beslutad av kommunfullmäktige den 19 februari 2018 (utl. 2018:28, dnr 120-1867/2017), lyfts transportfrågorna under avsnittet om hur kommunen tar hänsyn till de allmänna intressena vid beslut om användningen av mark- och vattenområden.

Stadsledningskontoret konstaterar att planeringen av godstrafikens utveckling är av stor betydelse för stadens möjlighet att uppnå såväl visionens målsättningar som de grundläggande behoven för stadens varuförsörjning. Den föreslagna godstrafikplanens innehåll harmonierar väl med andra nationella och regionala styrdokument inom området. Detta torde innebära goda möjligheter för genomförandet av de planerade insatserna.

Stadsledningskontoret bedömer att trafiknämndens förslag till godstrafikplan uppnår sitt syfte med att ge berörda aktörer i näringslivet en möjlighet att förstå stadens perspektiv på godstrafikens utveckling. Därmed skapas förutsättningar för att utveckla aktiviteter i nära dialog med andra aktörer.

Stadsledningskontoret utgår ifrån att nämnden rymmer finansieringen av planens genomförande inom befintlig budget.